

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ (ОБЩА ЧАСТ)”;

ЗА СПЕЦ: „Публични финанси“; ОКС „магистър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5; СЕМЕСТЪР: IX;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	90	6

Изготвили програмата:

1.
(Доц. д-р Людмил Найденов)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (Проф. д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Обучението по дисциплината „Публични финанси (Обща част)“ преследва две основни цели. На първо място, да представи нови знания за концепциите и базовите идеи чрез които съвременната икономическа теория обяснява необходимостта, ролята, организацията и резултатите от дейността на публичния сектор в пазарната икономика. На второ място, да осигури информацията относно динамиката и въздействието на публичните приходи и разходи, и на тази основа да формира умения за управление на тяхната структура и насоченост.

Учебната дисциплина “Публични финанси” (Обща част) има за предмет на анализ финансовите аспекти на дейността на държавата и институциите от общественения сектор и способства за разширяване на знанията, формирани от дисциплините “Макроикономика” и „Въведение във финансите“. Курсът осигурява теоретичния фундамент, методологичния инструментариум и законодателната база, необходими при изучаване на специализиращите дисциплини от учебния план.

За постигане на очертаните цели се прави критичен анализ на икономическата роля на държавата в пазарното стопанство, изследват се особеностите на производството и доставката на национални и местни публични блага и се дискутират теоретичните и практически проблеми на бюджетните системи и бюджетните решения. В тази връзка се представят нови знания и се формират умения за работа с бюджетна документация и за изграждане на бюджети в публичния сектор. Специално внимание се отделя на теорията за държавните разходи и се анализират социалните и икономически ефекти на данъчното облагане. В обхвата на дисциплината попадат и въпросите, касаещи дълговото финансиране на публични проекти и съвременните форми на организация и мениджмънт на публичния сектор. Придобитите знания и умения намират приложение в практиката на институциите от държавния сектор.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СУ	ЛУ
ТЕМА 1. ПУБЛИЧЕН СЕКТОР И ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ		2	2	-
1.1	Понятие за публични финанси. Публични финанси или икономика на публичния сектор			
1.2	Икономическа необходимост от държава и публичен сектор			
1.3	Структура, роля и характеристики на публичния сектор			
1.4.	Ефективност на използване на ресурсите в публичния сектор			
ТЕМА 2. ПАЗАРНИ ДЕФЕКТИ – ВЪВЕДЕНИЕ В ПРОБЛЕМА		3	2	-
2.1	Понятие за пазарен провал (дефект) и типология на пазарните провали. Непазарни дефекти			
2.2	Несъвършената конкуренция като пазарен провал			
2.3	Външните ефекти като пазарен провал			
2.4	Варианти за решение на проблема с външните ефекти			
2.5	Асиметричната информация като пазарен провал			
ТЕМА 3. ПУБЛИЧНИ БЛАГА		3	3	-
3.1	Публичните блага като пазарен провал. Чисти публични блага			
3.2	Подход на Пигу			
3.3	Ефективно осигуряване на публични блага			
3.4	Понятие за смесени и клубни блага			
3.5	Оптимално предлагане на клубни блага: модел Бюкенън			
ТЕМА 4. ПУБЛИЧЕН ИЗБОР		3	3	-
4.1	Понятие и механизъм на публичния избор			

4.2	Парадокс на Кондорсе и теорема за невъзможността на К. Ароу			
4.3	Роля на медианния избирател и на групите със специални интереси			
4.4	Политически бизнес цикъл			
ТЕМА 5. ДЪРЖАВНИ РАЗХОДИ		2	3	-
5.1	Дефиниране, роля и класификация на публичните разходи			
5.2	Теории за растежа на публичните разходи			
5.3	Методи за анализ и оценка на публични проекти			
5.4	Държавни разходни програми – теоретични основания и национална практика			
ТЕМА 6. ПРИХОДНА СИСТЕМА НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР		2	3	-
6.1	Дефиниране, роля и класификация на публичните приходи			
6.2	Източници и методи за акумулиране на държавни приходи			
6.3	Форми на държавни приходи – обща характеристика			
6.4	Приходна система на Р. България			
ТЕМА 7. ДЪРЖАВНИ ЗАЕМИ		2	3	-
7.1	Държавни заеми – видове, начини за сключване и начини за погасяване			
7.2	Дефиниция за национален, държавен, брутен и нетен дълг			
7.3	Индикатори за дългова тежест. Количествени методи за оценка на равнището на задлъжнялост			
ТЕМА 8. ВЪВЕДЕНИЕ В ТЕОРИЯТА НА ПУБЛИЧНИЯ ДЪЛГОВ МЕНИДЖМЪНТ		2	2	-
8.1	Понятие и цели на дълговия мениджмънт			
8.2	Рискове свързани с управлението на дълга			
8.3	Активна и пасивна стратегия на дълговия мениджмънт			
8.5	Управление на задлъжнялостта в условията на дългова криза			
ТЕМА 9. БЮДЖЕТ И БЮДЖЕТНА СИСТЕМА		4	2	-
9.1	Понятие и характеристики на бюджета			
9.2	Принципи за изграждане на бюджета			
9.3	Извънбюджетни фондове – предназначение, предимства и недостатъци			
9.4	Бюджетна система (структура). Характеристика на отделните звена от бюджетната структура			
ТЕМА 10. БЮДЖЕТНО ПЛАНИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИЯ НА БЮДЖЕТНИЯ ПРОЦЕС		3	2	-
10.1	Теоретични основи и методи на бюджетно планиране			
10.2	Програмно-целево бюджетно планиране - етапи и предимства.			
10.3	Роля на бюрократа			
10.4	Бюджетен процес – понятие, цели, етапи			
10.5	Теоретични основи и методи на бюджетно планиране			
ТЕМА 11. МЕСТНИ ФИНАНСИ И МЕСТНИ ПУБЛИЧНИ БЛАГА		2	3	-
11.1	Вертикална структура на публичния сектор. Финанси на централната власт и местни финанси			
11.2	Характеристики на местните публични блага			
11.3	Оптимално предлагане на местни публични блага			
11.4	Разходи и приходи на местните власти – обща постановка			

ТЕМА 12. ФИСКАЛНА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯ		2	2	-
12.1	Понятие и необходимост от децентрализация. Фискална еквивалентност			
12.2	Икономически и политически ползи от фискалната децентрализация			
12.3	Рискове на фискалната децентрализация			
12.4	Измерване степента на децентрализация на публичния сектор			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Литературен обзор	1	20
1.2.	Тест с открити и закрити въпроси	1	20
Общо за семестриален контрол:		2	40
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Текуща оценка (тест)	1	50
Общо за сесиен контрол:		1	50
Общо за всички форми на контрол:		3	90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Коцев, Цв., Т. Владимирова и др., Публични финанси, Варна, 2008 г.;
2. Brown, C., P. Jackson, Икономика на публичния сектор, Адаптиран вариант под общата редакция на Г. Манлиев, София, 1998.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Стиглиц, Дж., Икономика на държавния сектор, София, 1996;
2. Брусарски, Р., Теория на публичните финанси, София, 2007 г.;
3. Николов, Ч., Д. Стоилова и Е. Ставрова, Публични финанси, Благоевград, 2007 г.;
4. Герчева, Св., Данъчното бреме на домакинствата и предизвикателствата на кризата, Доклад пред Международна юбилейна конференция „Световната криза и икономическото развитие”, Варна, май 2010;
5. Найденов, Л., Субсидиарност и регионална разходна свобода, Финансови измерения на икономическата свобода – сборник студии, Варна, 2009 г.;
6. Найденов, Л., Цени, лихвени проценти и целесъобразност на дефицитното бюджетно финансиране, сп. Данъчна практика, №9, 2010 г. с. 21-25;
7. Hillman, A., Public Finance and Public Policy: Responsibilities and Limitations of Government, Cambridge University Press, 2003;
8. Naidenov, L., Budget Impact Under the Conditions of Economic Crises, Проблемы и перспективы развития сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ, Сборник научных трудов (часть 2), Донецк, 2011 г., с. 825-830;
9. Rosen, H., T. Gayer. Public Finance, 10 ed., McGraw-Hill Education, 2013;
10. Stiglitz, J., Pareto Efficient and Optimal Taxation and the New New Welfare Economics, NBER Working Paper, №2189, 1988;
11. Stiglitz, J., The Invisible Hand and Modern Welfare Economics, NBER Working Paper, No. 3641, 1991.